

**Prognoza oddziaływania na środowisko
Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice
na lata 2022-2030**

Wrocław, 10.01.2022 r.

Opracowanie: Arleta Ciarczyńska

Arleta Ciarczyńska

Spis treści

1. Podstawy formalno-prawne opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.....	2
2. Przedmiot, cel i zakres opracowania.	2
3. Informacje o zawartości i głównych celach „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”.	4
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.	7
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania Strategii. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami.	8
6. Charakterystyka i stan środowiska Gminy Brąszewice.....	10
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.	13
8. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko.	14
9. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.	21
10. Zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.	22
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Strategii.....	22
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.	23
13. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	24
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	26
15. Literatura.	27
16. Załączniki.	27

1. Podstawy formalno-prawne opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.) [zwanej dalej: ustawą OOS] projekty dokumentów, wymienionych w art. 46 i art. 47, wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Organ opracowujący projekt, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem znak: WOOŚ.411.332.2021.AJa.6 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustalił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”. Stosownych uzgodnień dokonano również z Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.624.2021.PD z dnia 5 stycznia 2022 r.

2. Przedmiot, cel i zakres opracowania.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy OOS, zaistniała konieczność sporządzenia przez Organ opracowujący projekt „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”, prognozy oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w celu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji postanowień Strategii.

Zawartość przedmiotowej prognozy jest zgodna z wymaganiami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy OOS. Niniejsza prognoza:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto zgodnie z art. 53 ustawy OOS, Organ opracowujący projekt „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” uzgodnił z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W piśmie z dnia 2 grudnia 2021 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wskazał, że przedmiotowa prognoza powinna identyfikować, analizować i ocenić oddziaływania generowane zapisami projektu „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych, jak również obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych, zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód. Ponadto, zgodnie z ww. pismem, prognoza powinna zawierać analizę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Przedmiotowa prognoza powinna

również uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Z kolei zgodnie z uzgodnieniem dokonany z Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym prognoza powinna zawierać ww. informacje wynikające z ustawy OOŚ, ze szczególnym uwzględnieniem:

- informacji o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami – spójność z dokumentami wyższego rzędu,
- rzetelnie sporządzonego streszczenia w języku niespecjalistycznym, pozwalającego wszystkim zainteresowanym, także tym nieposiadającym specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska zapoznać się z wynikami i wnioskami z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami projektu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska,
- przewidywanych znaczących oddziaływaniach na ludzi, powietrze, wodę i powierzchnię ziemi, w fazie realizacji, jak i eksploatacji planowanych przedsięwzięć, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na środowisko – uwzględnienie zależności między poszczególnymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, zwłaszcza oddziaływania na stan zdrowia ludzi zamieszkujących w sąsiedztwie planowanych do realizacji przedsięwzięć, przede wszystkim w aspekcie narażenia na m.in. zanieczyszczenie powietrza oraz hałas,
- rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zdrowie ludzi), mogących być rezultatem realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” i ujętych w niej zadań, w szczególności takich jak: budowa, rozbudowa i modernizacja systemu dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków, budowa sieci gazyfikacji, budowa i modernizacja dróg gminnych,
- istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych – należy uwzględnić działania, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów przedmiotowego dokumentu.

3. Informacje o zawartości i głównych celach „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”.

Strategia rozwoju gminy jest narzędziem umożliwiającym długookresowe programowanie rozwoju lokalnego. Wyznacza dziedziny i kierunki działania istotne dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Określa ogólne ramy działań, których realizacja w danym okresie jest potrzebna i możliwa. Opracowanie strategii jest efektem współpracy przedstawicieli samorządu, radnych oraz mieszkańców gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” jest dokumentem nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej gminy. Stanowi kontynuację „Strategii wraz z Programem Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2014-2020” przyjętej uchwałą nr LIII/206/2014 Rady Gminy Brąszewice z dnia 23 października 2014 r. Ostateczny kształt Strategii jest wynikiem konsultacji z udziałem społeczności gminnej.

Dokument nakreśla 5 celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, w obrębie obszarów tematycznych (Gospodarczy; Społeczny; Gospodarka

Przestrzenna, Środowisko i Infrastruktura Techniczna; Oświata, Kultura i Turystyka; Partnerstwo i współpraca) wraz z przypisanymi im kierunkami działań. W przedmiotowym dokumencie nie ujęto konkretnych inwestycji czy projektów społecznych, aby spełnić zapisy dotyczące elementów składających się na strategię rozwoju zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) oraz dla zachowania większej elastyczności działań gminy i innych podmiotów realizujących Strategię.

CEL STRATEGICZNY: Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wyznaczenie terenów pod inwestycje.
2. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i zachęcanie ich do innowacyjnych rozwiązań.
3. Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego oraz pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy.
4. Podejmowanie działań skutkujących polepszeniem sytuacji na lokalnym rynku pracy m.in. poprzez organizację doradztwa zawodowego, analizy rynku pracy.
5. Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych.
6. Podjęcie starań na rzecz otwarcia w gminie skupu płodów rolnych.
7. Promocja rolnictwa ekologicznego.
8. Stworzenie zakładki na stronie urzędu gminy, w której będą publikowane informacje dla lokalnych przedsiębiorców.

CEL STRATEGICZNY: Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców.
2. Wypracowanie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, utworzenie miejsc spotkań dla osób starszych.
3. Poprawa przepływu informacji na temat wydarzeń kulturalnych, społecznych, sportowych, rekreacyjnych na terenie gminy.
4. Rozwój opieki nad dziećmi poprzez utworzenie żłobka i rozbudowę sieci przedszkoli.
5. Lepszy dostęp do służby zdrowia w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz programów profilaktycznych.
6. Promowanie aktywnego stylu życia, kultury fizycznej wśród osób w różnym wieku.
7. Remonty remiz strażackich i budynków służących lokalnej społeczności.
8. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym m.in. przez udzielanie pomocy żywnościowej.
9. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
10. Stworzenie mechanizmów pomocowych, które zachęcą ludzi młodych do trwałego zamieszkania w gminie.
11. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
12. Rozwój budownictwa komunalnego.
13. Rozwój usług szerokopasmowych oraz cyfryzacja usług samorządowych.

14. Rozwój umiejętności cyfrowych.

CEL STRATEGICZNY: Mądre gospodarowanie przestrzenią i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Budowa ujęć wodnych i rozbudowa sieci wodociągowej.
2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.
3. Rozwój sieci gazowej.
4. Zachęcanie mieszkańców do dbania o estetykę budynków i przestrzeni prywatnych.
5. Rozwój sieci drogowej przez budowę dróg, chodników, parkingów, barier ochronnych, przejść dla pieszych oraz modernizację przystanków autobusowych.
6. Stworzenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych (np. nordic walking, rowerowe).
7. Podniesienie estetyki i poprawa stanu technicznego budynków komunalnych i użyteczności publicznej, w tym strażnic i świetlic OSP, budynków szkolno-przedszkolnych.
8. Ochrona zabytków.
9. Rewitalizacja obszarów wiejskich.
10. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przez budowę i rozbudowę placów zabaw, skateparków, siłowni zewnętrznych.
11. Podjęcie starań na rzecz organizacji komunikacji wewnętrznej na terenie gminy.
12. Edukacja ekologiczna.
13. Odbudowa naturalnej retencji i promocja małej retencji.
14. Zaopatrzenie gminy w większą ilość pojemników na selektywną zbiórkę odpadów.
15. Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.
16. Program utylizacji wyrobów azbestowych.

CEL STRATEGICZNY: Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego oraz działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych przy współpracy z innymi podmiotami czy grupami nieformalnymi.
2. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych.
3. Kontynuowanie cyklicznych wydarzeń organizowanych w gminie.
4. Wspieranie artystów i twórców ludowych.
5. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych oraz poprawa dostępności do nowoczesnych technologii w szkołach.
6. Rozbudowa Domu Kultury i bibliotek.
7. Rozwój infrastruktury turystycznej, zwłaszcza małej architektury ukierunkowanej na turystykę rowerową oraz szlaków turystycznych pieszych i rowerowych.

CEL STRATEGICZNY: Wspieranie aktywności lokalnej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Propagowanie utworzenia Kół Gospodyń Wiejskich i współpracy mieszkańców.
2. Wzmocnienie współpracy społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej z ościennymi gminami oraz wśród różnych podmiotów działających w gminie.
3. Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności statutowej.
4. Wspieranie działalności jednostek OSP w gminie.
5. Działania na rzecz częstszego korzystania z partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Przy sporządzaniu przedmiotowej prognozy oddziaływania na środowisko przeanalizowano przede wszystkim wpływ planowanych w „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” działań na środowisko i jego poszczególne komponenty. Ww. analizy dokonano w oparciu o przepisy obowiązujące na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, ale przede wszystkim na szczeblu krajowym i lokalnym. Oceny oddziaływania na środowisko dokonano, posługując się macierzą interakcji. Przeanalizowano wpływ planowanych w Strategii kierunków rozwoju na następujące elementy środowiska: powierzchnię gleby i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Oceny wpływu realizacji danego kierunku rozwoju na poszczególne komponenty środowiskowe dokonano z wykorzystaniem następujących oznaczeń:

- (+) – w przypadku, gdy realizacja zadania potencjalnie przyniesie pozytywne oddziaływanie na dany komponent,
- (-) - w przypadku, gdy realizacja zadania potencjalnie przyniesie negatywne oddziaływanie na dany komponent,
- (0) – w przypadku, gdy realizacja zadania nie będzie oddziaływać na dany komponent na dany komponent,
- (+/-) - w przypadku, gdy realizacja zadania przyniesie zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie na dany komponent (negatywne oddziaływanie będzie związane tylko z etapem realizacji inwestycji - prowadzenie prac budowlanych, będzie mieć krótkotrwały charakter i zniknie wraz z zakończeniem tych prac),
- (0/-) - w przypadku, gdy negatywne oddziaływanie będzie związane tylko z etapem realizacji inwestycji - prowadzenie prac budowlanych, będzie mieć krótkotrwały charakter i zniknie wraz z zakończeniem tych prac.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania Strategii. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami.

„Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” jest dokumentem, który przede wszystkim uwzględnia uwarunkowania i potrzeby lokalne, występujące na obszarze gminy Brąszewice. Sprecyzowane w Strategii cele i kierunki rozwoju są jednak spójne z zapisami dokumentów o zasięgu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. W Strategii sformułowano 5 celów strategicznych, w ramach których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko, w tym m.in. podejmowanie działań skutkujących polepszeniem sytuacji na lokalnym rynku pracy, wypracowanie oferty spędzania czasu wolnego, wspieranie artystów i twórców ludowych. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości, ponieważ, zgodnie z zapisami Strategii, rozwój musi następować z poszanowaniem, a nie kosztem środowiska.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w następujących dokumentach:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (*Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*) – dokument przedstawia 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, w tym m.in. cel 1 „Wyliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie”, cel 2 „Wyliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo”, cel 3 „Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt”, cel 4 „Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie”, cel 6 „Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi”, cel 7 „Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej energii po przystępnej cenie, zrównoważonej i nowoczesnej”, cel 8 „Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi”, cel 11 „Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu”, cel 13 „Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom” czy cel 15 „Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczając pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej”, które mają swoje odzwierciedlenie w celach i kierunkach działań wpisanych do Strategii (m.in. poprawa warunków kształcenia, rozwój kompetencji kluczowych uczniów, stworzenie miejsc opieki i spotkań dla osób starszych, kontynuacja wsparcia dla najbiedniejszych mieszkańców gminy, podnoszenie bezpieczeństwa w gminie poprzez wsparcie jednostek policji oraz straży pożarnej, promocja rolnictwa ekologicznego, budowa sieci kanalizacyjnej i rozwój sieci wodociągowej, budowa zbiornika retencyjnego).
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 - najważniejsze cele wyznaczone przez UE to ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.), zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności

energetycznej. Powyższe założenia będą realizowane głównie w zakresie 3 celu strategicznego Strategii w obszarze „Gospodarka Przestrzenna, Środowisko i Infrastruktura Techniczna” m.in. poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (dalej: SOR) - głównym celem dokumentu jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Dodatkowo w ramach SOR określono 3 cele szczegółowe oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów SOR, tj. Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe. Strategia swoim zakresem realizuje wszystkie wymienione obszary poprzez planowane m.in. takie działania, jak: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój usług szerokopasmowych oraz cyfryzację usług samorządowych, remonty remiz strażackich, rozwój sieci drogowej.
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 – w zakresie przedmiotowego dokumentu określono 3 cele szczegółowe: I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybactwa; II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. Strategia realizuje ww. cele szczegółowe w następującym zakresie: promocji rolnictwa ekologicznego, rozwoju sieci drogowej, rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozwoju internetu szerokopasmowego, rozwoju infrastruktury OZE, rozwoju usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, rozwoju zajęć pozalekcyjnych oraz poprawy dostępności do nowoczesnych technologii w szkołach, a cel III w zakresie rozwoju usług szerokopasmowych, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – celem głównym dokumentu jest „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, wyznaczono również 3 cele szczegółowe: I Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; II Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; III Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. Dokument określa również cele horyzontalne: I. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; II. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wszystkie zdefiniowane cele Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice w całości lub w części realizują założenia Polityki ekologicznej państwa 2030.
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 - w dokumencie wskazano trzy cele strategiczne: 1. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka, 2. Obywatelskie społeczeństwo równych szans, 3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice w swoich założeniach realizuje wszystkie z tych celów.

Odrębny rozdział w Strategii charakteryzuje jej zgodność z dokumentami wyższego rzędu na różnym poziomie.

6. Charakterystyka i stan środowiska Gminy Brąszewice.

• POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Brąszewice leży w zachodniej części powiatu sieradzkiego. Sąsiaduje z gminami: Złoczew, Klonowa, Błaszki i Brzeźno w województwie łódzkim oraz położonymi w województwie wielkopolskim gminami Brzeziny i Czajków. Powierzchnia gminy wynosi ok. 106 km².

Obszar gminy położony jest w obrębie Wysoczyzny Złoczewskiej, wchodzącej w skład Niziny Wielkopolskiej. Ukształtowanie terenu jest mało urozmaicone – najwyższa wysokość w gminie wynosi 193,5 m n.p.m., a najniższa – 160 m n.p.m.

• KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Średnia roczna temperatura w gminie Brąszewice wynosi 7,7°C. Najzimniejszym miesiącem jest luty (-2,7°C), a najcieplejszym - lipiec (+18°C). Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi 46 do 51 dni. Średni opad roczny wynosi 600 mm, przy czym najwyższy poziom osiągają w lipcu. Średnie nasłonecznienie wynosi ok. 4,5 godziny na dobę w ciągu roku. Okres wegetacji liczy 211-240 dni. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Rzeźba terenu i położenie w środkowej części kraju powoduje, że nad obszar gminy napływają różne masy powietrza, przy czym dominują wpływy powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza w gminie Brąszewice należy wymienić tzw. niską emisję, pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych. Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu, w wyniku której powstają zanieczyszczenia gazowe oraz pyły, powstające zarówno w wyniku spalania paliwa, jak i w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów. W raportach o stanie środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi poziom emisji do powietrza został podzielony ze względu na źródło i sposób emisji ze źródła w następujący sposób:

- ze źródeł punktowych, tj. zorganizowaną emisję powstającą podczas wytwarzania energii i w procesach technologicznych, posiadającą emitory o wysokości od kilku do kilkuset metrów,
- ze źródeł liniowych - emisję z ciągów komunikacji samochodowej, kolejowej czy rzecznej, w której źródło emisji znajduje się blisko powierzchni ziemi,
- ze źródeł powierzchniowych (określaną też jako emisja rozproszona, niska), z indywidualnych systemów grzewczych, dużych odkrytych zbiorników, pożarów wielkoobszarowych,
- ze źródeł rolniczych, tj. upraw i hodowli zwierząt.

Zgodnie z Raportami o stanie środowiska w województwie łódzkim zanieczyszczenie powietrza w powiecie sieradzkim, w którym znajduje się gmina Brąszewice kształtuje się następująco:

Gazy (suma SO₂, NO₂, CO) / Pył PM₁₀

- emisja liniowa – wzrost emisji gazów i pyłów
- emisja z rolnictwa - spadek emisji gazów i wzrost emisji pyłów
- emisja powierzchniowa - zmniejszenie emisji gazów i pyłów
- emisja punktowa – zmniejszenie emisji gazów i pyłów.

W ostatnich latach na obszarze gminy stwierdzono występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (rok) oraz stężenia średniodobowego pyłu PM₁₀.

- **BUDOWA GEOLOGICZNA I SUROWCE NATURALNE**

Przeważająca część terenu gminy przykryta jest utworami czwartorzędowymi. Reprezentowane są one przez: mady, ily i piaski, uzupełnione żwirami akumulacji rzecznej i jeziornej oraz torfy, piaski i mułki akumulacji jeziornej zlodowacenia środkowopolskiego, piaski i żwiry akumulacji rzecznołodowcowej oraz głązy, gliny, piaski, gliny zwałowe, eluwia piaszczyste oraz piaski z głazami akumulacji lodowcowej.

Na terenie gminy występują wyrobiska utworów piaszczystych i piaszczysto-żwirowych zlokalizowane gł. W rejonie: Zabrodzia, Przerycia, Wojtyszek, Chajewa, Wólki Klonowskiej, Jończyka, Godynic, Ciupek, Starc i Czaratoryi. Wyrobiska glinów występują w okolicach Gałek, Żurawia – Wiertelaków, Chajewa i Wojtyszek. Wszystkie one znajdują się na terenach prywatnych i nie podlegają eksploatacji. Wschodnią część gminy zajmuje fragment złoża węgla brunatnego Złoczew (2,88% całkowitej powierzchni złoża), na którym nie prowadzi się wydobywania. Na południe od Godynic znajduje się złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Złote”. Złożo „Zwierzyniec” tworzą piaski z niewielką domieszką grubszych frakcji. Jest to złożo małoeksploatacyjne, ale w sąsiedztwie jego granic występują miejscami uprawy leśne. Było eksploatowane od połowy lat 70. XX w., ale eksploatację zaprzestano.

- **GLEBY**

Na terenie gminy przeważają gleby o niskiej klasie bonitacji – gleby klas od I do IV stanowią zaledwie 12% całej powierzchni gruntów rolnych. Dominują gleby słabe, złożone z piasków, w szczególności typu pseudobielicowego i brunatnego wylugowanego. W dolinach rzek i strumieni występują mady rzeczne, a w obniżeniach terenu - gleby murszowe i torfowe.

Dodatkowo o degradacji gleb świadczy duże zakwaszenie i zubożenie w podstawowe składniki pokarmowe roślin. W powiecie sieradzkim udział gleb bardzo kwaśnych wynosi 31%, gleb o odczynie kwaśnym - 35%. Udział obu tych grup na poziomie 66% powoduje konieczność znacznego wapnowania. Ponadto 44% gleb w powiecie charakteryzuje się niedoborem fosforu 57% - niską zawartością potasu, a 35% - magnezu.

- **WODY POWIERZCHNIOWE**

Gmina znajduje się na dziale wodnym Warty i Prosnicy. Tylko niewielka zachodnia część gminy jest odwadniana przez odcinek rzeki Myja, uchodzącej do Warty. Pozostała część gminy leży w zlewni Prosnicy. Największym ciekim wodnym jest Łużyca. Pozostałe jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy to: Żurawka, Pokrzywnica i Trojanówka.

- **WODY PODZIEMNE I GOSPODARKA WODNA**

Występują trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe i trzeciorzędowe z wodami porowymi oraz jurajskie - z wodami szczelinowymi i szczelinowo-krasowymi. Wody jury górnej stanowią główne użytkowe piętro wodonośne. Wody tego piętra, typu szczelinowego,

znajdują się pod dużym ciśnieniem hydrostatycznym. Poziom ten charakteryzuje się zmiennymi warunkami hydrogeologicznymi, w zależności od zalegania serii węglanowej, wykształcenia nadkładu i rodzaju struktur tektonicznych. Występuje on na różnych głębokościach, od ok. 20 do 100 m.

Na terenie gminy Brąszewice nie znajduje się żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych.

W gminie wody podziemne są wodami dobrej jakości – zarówno w zakresie stanu chemicznego, jak i ilościowego. Osiągnięcie celu środowiskowego jest niezagrożone.

Długość sieci wodociągowej na koniec 2020 r. w gminie wynosiła 109 924 m. Do sieci podłączonych było prawie 99% gospodarstw (1226 przyłączy). Funkcjonują 3 Stacje Uzdatniania Wody, zlokalizowane w: Brąszewicach, Godynicach i Chajewie. W 2020 r. do odbiorców sieci wodociągowej dostarczono 241 500 m³ wody.

Z kolei długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 12 100 m (264 przyłącza). Podłączonych do niej było ok. 20% gospodarstw. Jedyna oczyszczalnia ścieków w gminie znajduje się w miejscowości Pasie i w 2020 r. wpłynęło do niej 25 800 m³ ścieków. Z przydomowych oczyszczalni ścieków korzysta 85 gospodarstw.

• **FORMY OCHRONY PRZYRODY**

Na terenie gminy Brąszewice istnieją następujące formy ochrony przyrody:

1. rezerwat przyrody Jażwiny o powierzchni 3,86 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych boru wilgotnego z udziałem świerka i jodły naturalnego pochodzenia. Występujący tu wilgotny bór jest „wyspą” wśród rozległych borów suchych.
2. Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni całkowitej 14204 ha, w tym 5440 ha w obrębie gminy Brąszewice. Obejmuje teren ze zwartymi kompleksami leśnymi, położony w zlewni rzeki Prosnę.
3. Pomniki przyrody: buk pospolity w Bukowcu, 4 wiązy szypułkowe i klon polny w Godynicach, 2 jesiony wyniosłe, 2 klony jawory, buk pospolity, 2 lipy drobnolistne i 4 dęby szypułkowe w Starcach, dąb szypułkowy i cis pospolity w Budach, dąb bezszypułkowy w Brąszewicach, lipa drobnolistna w Podawaczu, cis pospolity w Przeryciu, jałowiec pospolity w Wirach, buk pospolity na terenie Leśnictwa Orły, drzewo będące stanowiskiem długosza na terenie Leśnictwa Błota, cis pospolity w Pokrzywniakach.
4. Użytki ekologiczne: 3 bagna w Leśnictwie Błota i 1 w Leśnictwie Brąszewice¹.

• **OBIEKTY ZABYTKOWE**

W gminie Brąszewice obiekty zabytkowe zlokalizowane są w następujących miejscowościach:

- Brąszewice: dawny dwór przy ul. Świerkowej, cmentarz parafialny,
- Godynice: kościół parafialny pw. św. Marcina i św. Zofii, cmentarz przykościelny w granicach ogrodu z pierścieniem drzew w zespole kościoła parafialnego, cmentarz parafialny,
- Kurpie: młyn,

¹ Na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl/>

- Starce: oficyna dworska, park dworski².

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na obszarze gminy Brąszewice znajdują się obszary chronione, obejmujące: rezerwat przyrody Jażwiny, Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu, 26 pomników przyrody (drzewa), 4 użytki ekologiczne w postaci bagien. W związku z tym bardzo istotna jest ochrona środowiska przyrodniczego w całej gminie.

Wśród istniejących problemów ochrony środowiska w gminie Brąszewice najistotniejszy jest problem niskiego stopnia wyposażenia gminy w sieć kanalizacyjną – na koniec 2020 r. podłączonych do niej było ok. 20% mieszkańców gminy. Ponadto funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków. Badania ankietowe przeprowadzone na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy wykazały również niezadowalający stopień korzystania przez mieszkańców z przydomowych oczyszczalni ścieków (posiada je 85 gospodarstw z terenu gminy). W gminie zaplanowano zatem budowę sieci kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, co pozwoli na ograniczenie nielegalnych zrzutów zanieczyszczeń do środowiska. Budowa kanalizacji przyczyni się zatem bezpośrednio do ochrony i poprawy jakości środowiska.

Kolejnym problemem w gminie jest znaczny poziom hałasu, który spowodowany jest przez ruch samochodowy po niskiej jakości drogach. W związku z utrudnionym dostępem do komunikacji zbiorowej, większość mieszkańców gminy przemieszcza się, korzystając z prywatnych środków transportu. Duży ruch samochodowy, po złej jakości nawierzchni powoduje również wzrost emisji spalin, co znacznie wpływa na jakość powietrza. Redukcja hałasu jest możliwa dzięki planowanej rozbudowie i modernizacji sieci drogowej oraz wdrożeniu działań zmierzających do organizacji komunikacji wewnętrznej na terenie gminy.

Oprócz emisji powodowanej przez ruch samochodowy istotnym problemem jest niska emisja powodowana przez lokalne kotłownie węglowe i indywidualne paleniska domowe. Niezwykle istotne jest kontynuowanie działań, związanych z upowszechnianiem odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców i inwestycji związanych z wymianą źródeł ciepła. Takie działania wpisane zostały do Strategii.

Do strategii wpisano również inne zadanie wychodzące naprzeciw problemowi środowiskowemu zdiagnozowanemu na terenie gminy, polegające na stworzeniu programu utylizacji wyrobów azbestowych.

² Opracowanie własne na podstawie *Rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków z podziałem na powiaty*, https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty, 109.

8. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko.

Oddziaływanie planowanych w ramach Strategii działań na poszczególne komponenty środowiska zostało przedstawione w postaci macierzy interakcji, stanowiącej załącznik do przedmiotowej prognozy. Oznaczenia zastosowane przy sporządzaniu macierzy zostały opisane w rozdziale, dotyczącym metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Analizując poszczególne kierunki rozwoju, ocenie oddziaływania na środowisko nie zostały poddane działania, z którymi nie wiążą się jakiekolwiek prace, polegające na budowie nowej lub przebudowie istniejącej infrastruktury tzn. takie, które mają charakter nieinwestycyjny i w żaden sposób nie mogą wpływać negatywnie na poszczególne komponenty środowiska. Do takich kierunków działań można zaliczyć:

1. Wyznaczenie terenów pod inwestycje.
2. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i zachęcanie ich do innowacyjnych rozwiązań.
3. Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego oraz pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy.
4. Podejmowanie działań skutkujących polepszeniem sytuacji na lokalnym rynku pracy m.in. poprzez organizację doradztwa zawodowego, analizy rynku pracy.
5. Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych.
6. Podjęcie starań na rzecz otwarcia w gminie skupu płodów rolnych.
7. Promocja rolnictwa ekologicznego.
8. Stworzenie zakładki na stronie urzędu gminy, w której będą publikowane informacje dla lokalnych przedsiębiorców.
9. Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców.
10. Wypracowanie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, utworzenie miejsc spotkań dla osób starszych.
11. Poprawa przepływu informacji na temat wydarzeń kulturalnych, społecznych, sportowych, rekreacyjnych na terenie gminy.
12. Rozwój opieki nad dziećmi poprzez utworzenie żłobka i rozbudowę sieci przedszkoli.
13. Lepszy dostęp do służby zdrowia w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz programów profilaktycznych.
14. Promowanie aktywnego stylu życia, kultury fizycznej wśród osób w różnym wieku.
15. Zachęcanie mieszkańców do dbania o estetykę budynków i przestrzeni prywatnych.
16. Podjęcie starań na rzecz organizacji komunikacji wewnętrznej na terenie gminy.
17. Edukacja ekologiczna.
18. Zaopatrzenie gminy w większą ilość pojemników na selektywną zbiórkę odpadów.
19. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych przy współpracy z innymi podmiotami czy grupami nieformalnymi.
20. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych.

21. Kontynuowanie cyklicznych wydarzeń organizowanych w gminie.
 22. Wspieranie artystów i twórców ludowych.
 23. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych oraz poprawa dostępności do nowoczesnych technologii w szkołach.
 24. Propagowanie utworzenia Kół Gospodyń Wiejskich i współpracy mieszkańców.
 25. Wzmocnienie współpracy społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej z ościennymi gminami oraz wśród różnych podmiotów działających w gminie.
 26. Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności statutowej.
 27. Wspieranie działalności jednostek OSP w gminie.
 28. Działania na rzecz częstszego korzystania z partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).
- Pozostałe planowane działania o charakterze inwestycyjnym przeanalizowano, biorąc pod uwagę każdy z komponentów środowiska. Istotnym elementem, jest fakt, że do Strategii zostały wpisane jedynie ogólne kierunki działań, nie zaś konkretne zadania inwestycyjne, zatem nie mają one jeszcze sprecyzowanej lokalizacji ani skali i dopiero na etapie projektowania, gdzie określone zostaną zarówno lokalizacja, jak również szczegółowy zakres i rozmiar prac, będzie możliwe jednoznaczne określenie ich oddziaływania na środowisko.

- **Powierzchnia ziemi i gleba**

Większość kierunków rozwoju wpisanych do Strategii nie będzie w żaden sposób oddziaływać na powierzchnię ziemi i glebę. W przypadku kilku zadań istnieje prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływania, ale tylko na etapie prowadzenia prac budowlanych. Dotyczyć może to takich zadań jak: remonty remiz strażackich i budynków wykorzystywanych przez społeczność lokalną, budowa dróg, chodników, parkingów, barierek ochronnych oraz modernizacja przystanków autobusowych, budowa ujęć wodnych i rozbudowa sieci wodociągowej, budowa i rozwój sieci kanalizacyjnej, budowa sieci gazyfikacji. Co istotne, negatywne oddziaływanie na glebę i powierzchnię ziemi może być całkowicie wyeliminowane poprzez właściwą organizację i nadzór nad pracami budowlanymi. W tym celu prace te prowadzone będą z należytą starannością, przy ograniczeniu do niezbędnego minimum poziomu pylenia i emisji spalin z maszyn i pojazdów na placu budowy. W celu niedopuszczenia do skażenia środowiska gruntowego, tankowanie maszyn i urządzeń oraz ich serwisowanie i bieżące naprawy będą odbywać się na zabezpieczonym terenie. Ponadto zanieczyszczeniu powierzchni ziemi zapobiegnie prowadzenie prac budowlanych w sposób zorganizowany z zachowaniem porządku, w szczególności jeśli chodzi o miejsca magazynowania odpadów.

Z drugiej strony zadanie polegające na budowie sieci kanalizacyjnej będzie skutkować pozytywnym wpływem na powierzchnię ziemi i glebę. Zwiększenie poziomu skanalizowania bezpośrednio przełoży się na zmniejszenie źródeł nielegalnego odprowadzania do gruntu nieoczyszczonych ścieków. W związku z tym poziom skażenia gleb i wód gruntowych ulegnie zmniejszeniu. Odbudowa naturalnej retencji wpłynie na poprawę stanu gruntów, w szczególności zapobiegnie pustoszczeniu powierzchni ziemi.

- **Wody powierzchniowe i podziemne**

Większość zadań ujętych w Strategii nie będzie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne. Zakłada się, że podczas prac budowlanych środowisko gruntu zostanie zabezpieczone przed zanieczyszczeniem poprzez właściwą organizację placu budowy, nadzór nad prowadzonymi pracami oraz używanie sprawnych technicznie i spełniających normy emisyjne maszyn. Tym samym nie dojdzie do zanieczyszczenia wód gruntowych.

Podczas prowadzenia prac związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej czy wodociągowej może zajść konieczność odwadniania wykopów. W takich przypadkach woda gruntowa zostanie odprowadzona przez odpompowanie do najbliższego cieku wodnego. Odpompowywanie będzie krótkotrwałe - odbywać się będzie tylko podczas układania rur i nie spowoduje trwałego obniżenia poziomu wód gruntowych, zatem nie wystąpi negatywne oddziaływanie na środowisko wodne.

Zadanie polegające na budowie kanalizacji w sposób bezpośredni wpłynie na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Zmniejszy się bowiem ilość nielegalnych źródeł zrzutów ścieków do gruntu i do cieków wodnych.

W związku z występującym zagrożeniem suszą, w Strategii ujęto działania, które mają za zadanie ograniczyć skutki tych klęsk żywiołowych. Z tego względu wpisano działania związane z odbudową naturalnej retencji.

Obszar gminy Brąszewice leży w dorzeczu Warty, będącej dopływem Odry. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. poz. 1967), ocena wpływu na stan wód powierzchniowych rzecznych wiąże się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wśród znaczących przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych zidentyfikowano rozwój obszarów zurbanizowanych, rolnictwo, nawożenie, źródła bytowe i komunalne.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967) w obrębie gminy Brąszewice wyodrębniono 2 jednolite części wód podziemnych i 5 jednolitych części wód powierzchniowych. Przypisano im następujące oceny stanu wód oraz poziom ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego:

- RW600017183149 Myja: stan wód umiarkowany, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona,
- RW600017184389 Łużyca: stan wód dobry, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona,
- RW6000101843929 Żurawka: stan wód dobry, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona,
- RW600016184689 Pokrzywnica oraz RW60001018467 Trojanówka do Pokrzywnicy: stan wód słaby, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona.

Jednolite części wód podziemnych są w dobrym stanie chemicznym i ilościowym, w związku z czym nie są zagrożone ani nie określono dla nich żadnych odstępstw w realizacji celów środowiskowych.

W II aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* wymieniono następujące jednolite części wód wraz z informacjami o celach środowiskowych i ryzyku ich nieosiągnięcia:

Tabela. Jednolite części wód na obszarze gminy Brąszewice.

Jednolite części wód	Stan aktualny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
JCWP			
PLRW600017183149 - Myja	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
PLRW600017184389 - Łużyca	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	
RW6000101843929 - Żurawka	umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	
RW600016184689 - Pokrzywnica	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej stanu dobrego lub dobry	
RW60001018467 - Trojanówka do Pokrzywnicy	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód		
JCWPd			
GW600081	dobry stan chemiczny i ilościowy	dobry stan chemiczny i ilościowy	niezagrożona
GW600082			

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja).

Dla wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Dla 4 jcwp termin osiągnięcia celów środowisko określono jako „do 2027 r.”, a w przypadku Pokrzywnicy jako „po 2027 r.” (odstępstwo od osiągnięcia celu środowiskowe w trybie art. 4.4 i 4.5 Ramowej Dyrektywy Wodnej). Uzasadnieniem dla odstępstw są warunki naturalne.

Biorąc pod uwagę zapisy Strategii, planowane zadania w bardzo dużym stopniu przyczyniają się do zmniejszenia możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych przez

JCWP. Działanie polegające na rozbudowie sieci kanalizacyjnej w znaczący sposób przyczyni się do poprawy jakości gospodarki komunalnej gminy. Z kolei promocja zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy wymiany źródeł ciepła na ekologiczne skutkować będzie zmniejszeniem niskiej emisji. Dzięki prowadzonej edukacji ekologicznej wzrośnie świadomość mieszkańców co do możliwości kształtowania właściwego oddziaływania na środowisko w życiu codziennym.

Nie stwierdzono zagrożeń co do niespełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych. Dodatkowo działania zapisane w Strategii wspierające gospodarstwa rolne i promocję rolnictwa ekologicznego czy rozbudowę sieci kanalizacyjnej przełożą się na poprawę stanu wód gruntowych.

• Klimat i powietrze atmosferyczne

Negatywne oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane z realizacją zadań wpisanych do Strategii pojawić się może tylko na etapie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to polegać może na zwiększonym zapyleniu w rejonie prowadzenia prac, emisji hałasu, emisji spalin ze sprzętu używanego podczas robót. Takie oddziaływanie jest nieuniknione w trakcie prowadzenia prac budowlanych, jednak odpowiednie prowadzenie tych prac – zarówno pod względem organizacyjnym, jak i technicznym np. poprzez wykorzystywanie sprawnego, spełniającego normy sprzętu, czy prowadzenie okresowego zraszania, może w znacznym stopniu ograniczyć to negatywne oddziaływanie. Negatywne oddziaływanie podczas prowadzenia robót budowlanych będzie krótkotrwałe i zniknie wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Finalnie wdrożenie Strategii przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego. Modernizacja dróg gminnych przyczyni się do poprawy ich stanu technicznego, komfortu przejazdu, a tym samym zmniejszenia zapylenia czy hałasu. Stworzenie ścieżek rowerowych przyczyni się do ograniczenia ruchu samochodowego na terenie gminy, zwłaszcza w zakresie przejazdów na krótkich odcinkach. Podobny efekt da organizacja zbiorowej komunikacji wewnętrznej na terenie gminy. Budowa sieci gazowej pozwoli na zwiększenie stopnia wykorzystania gazu również w celach grzewczych, zamiast węgla. Budowa energooszczędnych obwodów oświetleniowych, rozwój czystych technologii i odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej budynków wpłyną w oczywisty sposób na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz na zmniejszenie tzw. niskiej emisji. Pozytywnym efektem, jaki na powietrze atmosferyczne może mieć budowa kanalizacji sanitarnej, jest zmniejszenie uciążliwości zapachowej w wyniku wyeliminowania użytkowania zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe przy posesjach, a także wyeliminowanie uciążliwości zapachowej powodowanej przez nielegalne odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi. Ewidentny pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego przyniesie realizacja programu utylizacji wyrobów azbestowych.

W związku z przewidywanym krótkotrwałym oddziaływaniem planowanych inwestycji na środowisko, ograniczającym się jedynie do czasu prowadzenia robót budowlanych, przedsięwzięcia zapisane w Strategii nie będą miały negatywnego wpływu na klimat. W efekcie realizacji tych działań jakość powietrza atmosferycznego ulegnie poprawie. W wyniku działań nakierowanych na zmniejszenie niskiej emisji zmniejszy się ładunek gazów cieplarnianych emitowanych do atmosfery. Zatem działania opisane w Strategii przyczynią się do złagodzenia zmian związanych z ocieplaniem się klimatu.

Zadania wpisane do Strategii zmniejszają ponadto ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych, takich jak pożary, powodzie i susze, które są efektem ocieplania się klimatu.

- **Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny**

O negatywnym oddziaływaniu na zwierzęta można mówić jedynie w odniesieniu do etapu prowadzenia prac budowlanych. Do takiego oddziaływania można zaliczyć zwiększony hałas, zapylenie, czy emisje spalin powodowane przez maszyny poruszające się po placu budowy. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe i ustanie wraz z zakończeniem tych prac. W przypadku prac prowadzonych w przestrzeni zabudowanej negatywne oddziaływanie na zwierzęta będzie niewielkie. Przestrzenie takie nie stanowią z reguły siedlisk dla zwierząt. Wyjątkiem mogą być przypadki gniazdowania ptaków, czy nietoperzy we wnękach elewacji budynków. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na zwierzęta, w takich przypadkach zastosowane zostaną rozwiązania opisane w pkt. 12 prognozy (inwentaryzacja przyrodnicza, zabezpieczenie gniazd i kryjówek, odtworzenie zlikwidowanych gniazd, odpowiedni dobór terminów prac budowlanych). Także w przypadku zadań polegających na przebudowie czy rozbudowie infrastruktury liniowej etap prowadzenia prac budowlanych może powodować negatywne oddziaływanie na zamieszkujące w pobliżu zwierzęta. Przed podjęciem tych prac niezbędna będzie inwentaryzacja przyrodnicza, która będzie miała na celu ustalenie, czy w ich pobliżu nie znajdują się siedliska zwierząt. W stosownych wypadkach zajdzie konieczność dokonania uzgodnień z organem przyrody.

Część prowadzonych prac związanych z rozwojem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej (jak budowa i rozbudowa placów zabaw, skateparków, siłowni zewnętrznych, przystanków przy ścieżkach rowerowych), rozwojem internetu szerokopasmowego, budową i modernizacją dróg, budową chodników i parkingów, rozbudową kanalizacji czy sieci wodociągowej może mieć negatywne oddziaływanie na rośliny, jednak wyłącznie w przypadku, gdy z uwagi na lokalizację inwestycji niezbędna będzie wycinka drzew i krzewów. W stosownych przypadkach na usunięcie drzew czy krzewów będą uzyskiwane zezwolenia właściwego organu ochrony przyrody. Organ ochrony środowiska może uzależnić usunięcie drzew lub krzewów od wykonania nasadzeń zastępczych lub od przesadzenia tych roślin.

- **Krajobraz**

Żadne z zadań wpisanych do Strategii nie będzie miało negatywnego wpływu na krajobraz. W dużej ilości przypadków zadania dotyczą już istniejących obiektów w przestrzeni zabudowanej. Modernizacje budynków, podniesienie estetyki budynków użyteczności publicznej, dbałość o obiekty zabytkowe czy rewitalizacja obszarów wiejskich to kierunki, które wpłyną na zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, zatem można uznać, że w efekcie krajobraz wiejski ulegnie poprawie. O pozytywnym wpływie na krajobraz można mówić również w przypadku takich zadań jak rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz turystycznej, jak również działania mające na celu zachęcanie mieszkańców do dbania o wygląd budynków prywatnych.

- **Ludzie**

Zgodnie z macierzą oddziaływań Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 większość planowanych kierunków rozwoju będzie miała pozytywne oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Jednocześnie niektóre z zadań mogą oddziaływać również negatywnie, ale oddziaływanie to związane będzie jedynie z etapem prowadzenia prac budowlanych czy remontowych. Negatywne oddziaływanie będzie zatem krótkotrwałe i ustanie wraz z zakończeniem etapu realizacji inwestycji. Oddziaływanie negatywne będzie wynikać z możliwego zwiększonego hałasu, zapyłania, czy emisji gazów wynikających z użycia sprzętu budowlanego. Z uwagi na rodzaj zaplanowanych prac nie przewiduje się aby realizacja zapisów Strategii spowodowała negatywne skutki dla zdrowia ludzi. Negatywne oddziaływanie, jakie może pojawić się na etapie realizacji inwestycji może być w dużym stopniu ograniczone, co opisano szerzej w pkt. 12 prognozy.

Wskazane w Strategii działania mają na celu poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców gminy Brąszewice poprzez zwiększenie komfortu życia dzięki rozbudowie kanalizacji i sieci wodociągowej, remontom dróg, budowie chodników i modernizacji oświetlenia, poprawie dostępności do budynków, w których świadczone są usługi publiczne, rozbudowie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

Zadania dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków czy rozpowszechnienia stosowania odnawialnych źródeł energii w sposób realny wpłyną pozytywnie na zdrowie ludzi, co wynikać będzie ze zmniejszenia niskiej emisji, a zatem poprawy jakości powietrza. Taki sam pozytywny efekt przyniesie utylizacja wyrobów zawierających azbest. Zmniejszenie niskiej emisji, a tym samym pozytywny wpływ na zdrowie ludzi będzie efektem realizacji zadania polegającego na remontach i przebudowie dróg czy rozwój zbiorowej komunikacji wewnętrznej w gminie. Pośredni wpływ na poprawę zdrowia ludzi przyniesie także realizacja zadania polegającego na uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej, tj. rozbudowie kanalizacji i sieci wodociągowej. Zakłada się bowiem, że zwiększenie stopnia skanalizowania gminy zmniejszy zjawisko nielegalnego odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do gleby.

Zapisy Strategii będą mieć długofalowy pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, podczas gdy wpływ negatywny będzie krótkotrwały.

- **Zasoby naturalne**

Większość kierunków działań ujętych w Strategii nie będzie wiązać się z jakimkolwiek wpływem na zasoby naturalne. Pozytywnego oddziaływania można spodziewać się w przypadku zadania polegającego na odbudowy naturalnej retencji i promowania małej retencji. Działania tego rodzaju realnie zwiększą zasoby wody na danym terenie.

- **Dobra materialne i zabytki**

Większość planowanych prac będzie miała raczej neutralny wpływ na dobra materialne i zabytki. Prace dotyczące modernizacji istniejących budynków wpłyną na te właśnie budynki pozytywnie. Z uwagi na fakt, iż Strategia zawiera zasadniczo ogólne kierunki działań, a nie konkretne przedsięwzięcia, nie jest znana lokalizacja większości inwestycji i na tym etapie nie

można ocenić, czy realizacja zadań dotyczyć będzie w jakimś stopniu obiektów zabytkowych. Ocena taka będzie możliwa dopiero przy opracowaniu szczegółowego projektu każdego z przedsięwzięć.

W przypadku, gdy na etapie projektowania okaże się, że dane przedsięwzięcie odbywać się będzie w pobliżu zabytkowego obiektu lub samo przedsięwzięcie realizowane będzie w zabytkowym obiekcie - przed rozpoczęciem prac budowlanych dokonane zostaną wymagane uzgodnienia z organami ochrony zabytków. Podczas realizacji inwestycji dotyczących obiektów zabytkowych odpowiednia organizacja prac i właściwy nadzór nad nimi, w szczególności pod kątem dochowania warunków uzgodnień z organem ochrony zabytków, zminimalizuje negatywne oddziaływanie na cenne kulturowe obiekty.

- **Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody**

Jak już wskazano we wcześniejszej części przedmiotowej prognozy na terenie gminy Brąszewice występuje kilka form ochrony przyrody: rezerwat przyrody Jaźwiny, Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu, 26 pomników przyrody (drzewa), 4 użytki ekologiczne w postaci bagien. Natomiast nie ma na terenie gminy żadnego obszaru Natura 2000 - najbliższy (Torfowiska nad Prosną) znajduje się w odległości ok. 17 km od granicy gminy.

W związku z tym, że zakres Strategii jest ogólny i nie określa konkretnych lokalizacji, zakresu, skali oraz planowanego terminu realizacji poszczególnych przedsięwzięć, ocena oddziaływania ustaleń Strategii na środowisko zawarta w przedmiotowej prognozie jest ogólna, gdyż na tym etapie trudno ocenić, jaki będzie zakres i skala realizowanych inwestycji.

Na tym etapie można określić, że jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie, jakie mogłoby pojawić się w związku z realizacją zadań wpisanych do strategii, dotyczyć będzie jedynie etapu prowadzenia prac budowlanych. Będzie ono zatem krótkotrwałe i zaniknie wraz z zakończeniem tych prac. W przypadku prowadzenia prac budowlanych w pobliżu występujących form ochrony przyrody, dokonane zostaną niezbędne uzgodnienia z właściwym organem ochrony przyrody.

9. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wpisanych do Strategii będą mieć zasięg lokalny. Biorąc pod uwagę powyższe oraz z uwagi na odległość od granicy (ok. 300 km od granicy z Niemcami, ok. 425 km z Białorusią, ok. 470 km z Ukrainą, ok. 540 km z Litwą, ok. 330 km ze Słowacją oraz ok. 215 km od granicy z Czechami), nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych. W większości przypadków jakiegokolwiek niekorzystne oddziaływanie na środowisko może pojawić się jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak będzie krótkotrwałe i ustanie wraz z zakończeniem prac. Strategia nie przewiduje realizacji inwestycji, które na etapie eksploatacji będą źródłem nowych, uciążliwych i znacznych emisji do środowiska.

Ze względu na skalę i rodzaj zaplanowanych działań nie przewiduje się oddziaływania skumulowanego.

10. Zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 zakłada realizację następujących celów strategicznych: 1. Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki, 2. Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie, 3. Mądre gospodarowanie przestrzenią i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury, 4. Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego oraz działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy oraz 5. Wspieranie aktywności lokalnej. Zarówno cele strategiczne, jak i wszystkie kierunki działań wyznaczone w ramach tych celów, skierowane są w dużej mierze na poprawę stanu środowiska. Brak realizacji któregośkolwiek z założonych działań w sposób bezpośredni lub pośredni wpłynie na pogorszenie stanu środowiska, jak również na obniżenie standardu życia mieszkańców gminy, w związku ze zwiększającym się poziomem emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód oraz gleby.

Brak rozbudowy sieci kanalizacyjnej przełoży się na dalsze występowanie procederu nielegalnego odprowadzania ścieków bytowych do wód oraz do gleby, co negatywnie wpływa na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, jak również na poziom zanieczyszczenia gleby, a w konsekwencji również na bioróżnorodność, rośliny i zwierzęta.

Zaniechanie działań związanych z poprawą efektywności energetycznej budynków i rozpowszechnieniem odnawialnych źródeł energii przyczyni się do większej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłów, a w konsekwencji wpłynie na znaczne pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego, wzrost poziomu niskiej emisji oraz - w większej skali - występowania negatywnych efektów zmian klimatycznych.

Równie ważnym planowanym działaniem inwestycyjnym są remonty i przebudowy dróg, tworzenie ścieżek rowerowych czy podejmowanie działań zmierzających do rozwoju komunikacji zbiorowej wewnątrz gminy. Brak realizacji tych zadań wpłynie na zwiększenie emisji spalin do powietrza atmosferycznego, jak również na wzrost poziomu hałasu, ponieważ w gminie w związku z utrudnionym dostępem do komunikacji zbiorowej oraz znacznymi odległościami między poszczególnymi miejscowościami, większość mieszkańców przemieszcza się, korzystając z prywatnych środków transportu, których z roku na rok w każdym gospodarstwie domowym przybywa.

Negatywne skutki dla ludzi wynikać będą z braku realizacji zadania polegającego na utylizacji azbestu.

Reasumując, brak realizacji zadań zapisanych w Strategii przyniesie przede wszystkim negatywne skutki, zarówno dla środowiska, jak i dla mieszkańców gminy, którzy stanowią nieodłączną część tego środowiska.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Strategii

Cele i kierunki rozwoju zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 zostały sformułowane w oparciu o lokalne uwarunkowania, wynikające z zasobów oraz niedoborów występujących na terenie gminy. Cele te oraz wynikające z nich kierunki działań zostały określone przez społeczność lokalną i odpowiadają jej potrzebom z uwzględnieniem przepisów prawa lokalnego, krajowego i międzynarodowego.

Należy podkreślić, że zapisy Strategii są dość ogólne (zgodnie z zasadami wprowadzonymi w art. 10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, dotyczącymi elementów strategii rozwoju gmin), a więc większość planowanych inwestycji nie ma sprecyzowanej lokalizacji ani skali, a ich poziom realizacji w dużym stopniu zależeć będzie od sytuacji finansowej gminy oraz od pozyskanych środków zewnętrznych. W takiej sytuacji trudno jest o wypracowanie rozwiązań alternatywnych, ponieważ w większości planowanych inwestycji, ich realizacja wynika ze złego stanu dotychczas istniejącej infrastruktury bądź niskiego poziomu jej funkcjonalności (np. remonty dróg). Zadanie te wydają się zatem koniecznością.

Przeprowadzona w przedmiotowej prognozie ocena oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć wskazuje, że nie będą one oddziaływały negatywnie na środowisko w sposób długotrwały czy skumulowany, a ich oddziaływanie będzie krótkotrwałe i będzie związane jedynie z okresem prowadzenia robót budowlanych. W związku z tym, że większość planowanych działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, w tym przede wszystkim na jakość powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb, szukanie dla nich rozwiązań alternatywnych jest bezcelowe.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Na terenie gminy Brąszewice nie wyznaczono obszaru Natura 2000 - najbliższy znajduje się w odległości ok. 17 km od granicy gminy, w związku z czym można wykluczyć negatywny wpływ zapisów Strategii na te obszary.

Jak wynika z przeprowadzonej w prognozie oceny oddziaływania na środowisko, negatywne oddziaływanie planowanych przedsięwzięć ogranicza się jedynie do okresu prowadzenia prac budowlanych i to na tym etapie najważniejsze jest, żeby to oddziaływanie w możliwie najwyższym stopniu zminimalizować. Wszystkie prace budowlane w ramach planowanych inwestycji będą prowadzone w sposób efektywny tak, aby ich ewentualne negatywne oddziaływanie było jak najmniejsze i możliwie krótkotrwałe. Przy prowadzeniu prac budowlanych zostaną wdrożone szczególne środki ostrożności, zostaną wykorzystane wszystkie dostępne narzędzia, które pozwolą na maksymalne ograniczanie i zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na powietrze atmosferyczne w miejscach pylenia będzie stosowane okresowe zraszanie fragmentów gruntów i dróg, po których będą poruszały się pojazdy i maszyny budowlane. Ponadto obszary, na których będą prowadzone roboty budowlane, zostaną odgródzone od pozostałej części obszaru, żeby ograniczyć obszar oddziaływania do niezbędnego minimum. W celu zmniejszenia emisji spalin, jak również w celu ograniczenia poziomu hałasu, sprzęt, pojazdy i maszyny budowlane będą sprawne technicznie i będą spełniały wszelkie normy dla środowiska.

W celu niedopuszczenia do skażenia środowiska gruntowego i wodnego, tankowanie maszyn i urządzeń oraz ich serwisowanie i bieżące naprawy będą odbywać się na zabezpieczonym terenie. Ponadto prowadzenie prac budowlanych w sposób zorganizowany z

zachowaniem porządku, w szczególności jeśli chodzi o miejsca magazynowania odpadów, zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi.

W miejscach, gdzie prace budowlane będą prowadzone w pobliżu drzew i krzewów, zostaną one odpowiednio zabezpieczone, a prace prowadzone w obrębie ich systemu korzeniowego będą prowadzone z najwyższą starannością (w razie potrzeby przy użyciu sprzętu manualnego), aby wyeliminować możliwość uszkodzeń, będących przyczyną obumarcia roślin. Ponadto wszystkie prace, które będą zlokalizowane w pobliżu siedlisk ptaków, będą prowadzone w terminach ustalonych w taki sposób, aby nie pokrywały się z ich sezonem lęgowym. Obecność ptaków na terenie objętym inwestycją wykaże przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza. Inwentaryzacja przyrodnicza poprzedzi również inwestycje polegające przede wszystkim na ograniczaniu energochłonności i emisyjności budynków, budowie sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, budowie chodników i ścieżek rowerowych, przebudowie dróg, czy zagospodarowania przestrzeni publicznych na potrzeby rozwoju funkcji turystyki aktywnej. Ewentualna konieczna do przeprowadzenia wycinka drzew czy krzewów będzie uzgodniona z właściwym organem ochrony przyrody. Przed podjęciem prac w budynkach przeprowadzona zostanie inwentaryzacja pod kątem występowania siedlisk nietoperzy oraz ptaków. Podczas inwentaryzacji szczegółowej kontroli poddane zostaną miejsca najczęściej wykorzystywane przez zwierzęta – szczeliny, otwory i puste przestrzenie wewnątrz budynku i w elewacji. W przypadku potwierdzenia występowania zwierząt, ich kryjówki zostaną zabezpieczone w sposób umożliwiający ich opuszczenie i uniemożliwiający ponowne zasiedlenie (np. poprzez wykorzystanie odpowiednio zamontowanych siatek). Po zakończeniu prac odtworzone zostaną schronienia tych zwierząt w postaci szczelin i otworów, bądź też zainstalowane zostaną skrzynki dobrane odpowiednio do gatunku zwierząt.

Dodatkowo dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę istnieje obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. W przedmiotowej decyzji organ właściwy do jej wydania może określić działania mające na celu zapobieganie bądź minimalizację negatywnego wpływu na środowisko w fazie budowy jak i eksploatacji.

13. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Z uwagi na długi okres, dla którego sporządzana jest Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice, niezwykle istotnym elementem jest dokonywanie jej monitoringu oraz ewaluacji. System monitoringu i ewaluacji będzie składał się z dwóch podsystemów:

1) Monitoringu obejmującego zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Ważne jest, aby informacje były zawsze aktualne, uporządkowane i dostępne dla zainteresowanych. Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki.

2) Ewaluacji obejmującego ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Podstawę ewaluacji stanowić będą dane pochodzące z monitoringu, tj. systematycznego badania procesu wdrażania Strategii oraz efektów podejmowanych działań.

Sprawnie funkcjonujący i odpowiednio zaplanowany system monitoringu jest podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie ewaluacji Strategii.

Gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez referaty i jednostki organizacyjne Urzędu Gminy odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu. Zakres raportów rocznych będzie obejmował wszystkie cele operacyjne oraz wskaźniki monitorowania. Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań. Raport okresowy będzie przedstawiany na stronie internetowej Urzędu Gminy. Może on stanowić część Raportu o stanie gminy. W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Wójta Brąszewic. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w Strategii (przegląd pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybrany jeden lub kilka obszarów realizowanej Strategii. Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji Strategii.

W oparciu o wypracowane cele i kierunki działań zdefiniowano następujące wskaźniki monitoringu Strategii:

- liczba wydarzeń integrujących społeczność lokalną,
- liczba wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej, w tym wykorzystywanych przez OSP,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami, które skorzystały z usług opiekuńczych,
- długość nowej i zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- długość nowej i zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej,
- długość nowych i zmodernizowanych dróg gminnych i chodników,
- powierzchnia nowych i zmodernizowanych przestrzeni służących sportowi i rekreacji,
- liczba przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej,
- ilość zutylizowanego azbestu,
- liczba wspartych organizacji pozarządowych lub innych grup (np. KGW).

W ewaluacji wykorzystane zostaną dane pochodzące z podsystemu monitorowania, uwzględniające wskaźniki odnoszące się do celów operacyjnych. Drugi jego poziom obejmować będzie analizę wskaźników wykorzystanych przy opracowywaniu diagnozy strategicznej gminy, tj.:

- liczba mieszkańców z uwzględnieniem grup wiekowych (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny),
- liczba bezrobotnych,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- poziom czytelnictwa,
- % korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Badanie ewaluacyjne będzie prowadzone co 3 lata. Badanie ewaluacyjne będzie realizowane na podstawie danych dostarczonych z podsystemu monitoringu.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w celu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji postanowień Strategii. Obowiązek jej sporządzenia wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.).

Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 jest dokumentem opracowanym dla gminy Brąszewice, nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej. Dokument precyzuje 5 celów strategicznych: 1. Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki, 2. Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie, 3. Mądre gospodarowanie przestrzenią gminy i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury, 4. Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego i działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy oraz 5. Wspieranie aktywności lokalnej. Do celów strategicznych przyporządkowano kierunki działań. W przedmiotowym dokumencie nie ujęto konkretnych inwestycji czy projektów społecznych, aby zachować większą elastyczność działań gminy i innych podmiotów realizujących Strategię.

Część z ww. kierunków rozwoju ma charakter nieinwestycyjny, zatem nie będą w żaden sposób negatywnie oddziaływały na środowisko. Mimo iż na etapie sporządzania Strategii nie jest znana skala i lokalizacja przedsięwzięć, można stwierdzić, że żadne z zamierzonych inwestycji nie zaliczy się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839). Przedsięwzięciami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być, w przypadku m.in. przekroczenia określonych w ww. rozporządzeniu progów, zadania takie jak: budowa dróg, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. Z uwagi na ogólny charakter Strategii, która dla większości przedsięwzięć nie określa ich konkretnej lokalizacji ani wielkości, na obecnym etapie nie ma możliwości jednoznacznego określenia ich oddziaływania na środowisko. Dopiero na etapie projektowania, gdzie określone zostaną zarówno lokalizacja, jak i szczegółowy zakres i rozmiar prac, możliwe będzie dokonanie klasyfikacji każdego przedsięwzięcia wg kryteriów ww. rozporządzenia. W stosunku do tych przedsięwzięć, dla których zachodzić będzie obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zostanie przeprowadzona stosowna procedura zakończona wydaniem przedmiotowej decyzji.

Jak wynika z przeprowadzonej w prognozie oceny oddziaływania na wszystkie elementy środowiska (na powierzchnię gleb i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zabytki i dobra materialne), negatywne oddziaływanie planowanych przedsięwzięć ograniczy się jedynie do okresu prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływania te w postaci pylenia, wzmożonego hałasu, emisji spalin i generowania odpadów będą miały jednak krótkotrwałe oddziaływanie, które ustanie po zakończeniu wszystkich prac.

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców gminy Brąszewice, jak również na poprawę jakości

środowiska. Dzięki rozbudowie systemu kanalizacji w znaczący sposób zostanie ograniczony nielegalny zrzut ścieków, a tym samym poprawie ulegnie stan jakości gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Działania polegające na poprawie efektywności energetycznej budynków czy zwiększeniu poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wpłyną na zmniejszenie tzw. niskiej emisji. Budowa dróg wpłynie nie tylko na poprawę komfortu jazdy mieszkańców, ale również na zmniejszenie emisji spalin do atmosfery oraz na ograniczenie poziomu hałasu. Podjęcie działań związanych z rozwojem komunikacji zbiorowej na terenie gminy może również przyczynić się do zmniejszenia niskiej emisji, bo przyniesie zmniejszenie liczby użytkowników samochodów prywatnych. Oczywiście pozytywne skutki dla ludzi i środowiska przyniesie realizacja zadania polegającego na usuwaniu azbestu.

Z uwagi na długi okres, dla którego sporządzana jest Strategia, w celu efektywnego osiągania założonych celów, niezwykle istotnym elementem jest dokonywanie jej monitoringu, który odbywać się będzie w systemie rocznego raportowania. Ponadto co 3 lata będzie prowadzona ewaluacja.

15. Literatura.

1. Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030,
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brąszewice,
3. <http://www.wuoz-lodz.pl>,
4. Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim za lata 2015-2020,
5. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).
6. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl.
7. Program Ochrony Środowiska Gminy Brąszewice.
8. Objasnienia do mapy geośrodowiskowej Polski. Arkusz Złoczew.

16. Załączniki.

Załącznik nr 1 Macierz oddziaływań Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030

Załącznik nr 2 Oświadczenie autora

ZAŁĄCZNIK 1 Macierz oddziaływań Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030

Zadania	Elementy środowiska									
	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody powierzchniowe i podziemne	Klimat i powietrze atmosferyczne	Różnorodność biologiczna	Zasoby naturalne	Krajobraz	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Zabytki i dobra materialne
CEL STRATEGICZNY: Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki										
Wyznaczenie terenów pod inwestycje.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i zachęcanie ich do innowacyjnych rozwiązań.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego oraz pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Podejmowanie działań skutkujących polepszeniem sytuacji na lokalnym rynku pracy m.in. poprzez organizację doradztwa zawodowego, analizy rynku pracy.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Podjęcie starań na rzecz otwarcia w gminie skupu produktów rolnych	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Promocja rolnictwa ekologicznego	0/+	0/+	0/+	0	0	0	+	0	0	0
Stworzenie zakładki na stronie urzędu gminy, w której będą publikowane informacje dla lokalnych przedsiębiorców	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
CEL STRATEGICZNY: Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie										
Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Wypracowanie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, utworzenie miejsc spotkań dla osób starszych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0

Poprawa przepływu informacji na temat wydarzeń kulturalnych, społecznych, sportowych, rekreacyjnych na terenie gminy.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozwój opieki nad dziećmi poprzez utworzenie żłobka i rozbudowę sieci przedszkoli.	0/-	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
Lepszy dostęp do służby zdrowia w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz programów profilaktycznych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Promowanie aktywnego stylu życia, kultury fizycznej, zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych i osób starszych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Remonty remiz strażackich i budynków służących lokalnej społeczności.	0/-	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym m.in. przez udzielanie pomocy żywnościowej.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	0/-	0/-	0/-	0	0	0	+	0	0	0/-
Stworzenie mechanizmów pomocowych, które zachęcą ludzi młodych do trwałego zamieszkania w gminie.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozwinięcie budownictwa komunalnego.	0/-	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
Rozwój usług szerokopasmowych oraz cyfryzacja usług samorządowych.	0/-	0/-	0/-	0	0	0	+	0	0	0/-
Rozwój umiejętności cyfrowych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
CEL STRATEGICZNY: Mądre gospodarowanie przestrzeni i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury										
Budowa ujęć wodnych i rozbudowa sieci wodociągowej.	+/-	+	0	+	0	0	+	+/-	+/-	0
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.	+/-	+	0	+	0	0	+	+	+/-	0
Rozwój sieci gazowej.	0/-	0	0/+	0	0	0	+	0	0	0
Zachęcanie mieszkańców do dbania o estetykę budynków i przestrzeni prywatnych.	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0
Rozwój sieci drogowej m.in. przez budowę dróg, chodników, parkingów, barierek ochronnych, przejść dla pieszych oraz modernizację przystanków autobusowych.	0/-	0/-	+/-	0/-	0	+	+/-	0/-	0/-	0
Stworzenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych (np. nordic walking, rowerowe).	+/-	+	+	+	0	0	+	+	+/-	0

Podniesienie estetyki i poprawa stanu technicznego budynków komunalnych i użyteczności publicznej, w tym strażnic i świetlic OSP, budynków szkolno-przedszkolnych.	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0/+
Ochrona zabytków.	0	0	0	0	0	+	0/+	0	0	+
Rewitalizacja obszarów wiejskich.	0	0	0	0/+	0	+	+	0	0	0/+
Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przez budowę i rozbudowę placów zabaw, skateparków, siłowni zewnętrznych	0/-	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
Podjęcie starań na rzecz organizacji komunikacji wewnętrznej na terenie gminy	0	0	0/+	0	0	0	+	0	0	0
Edukacja ekologiczna.	+	+	+	+	0	+	+	+	+	0
Odbudowa naturalnej retencji i promocja małej retencji	+	+	0	0/+	0	0	+	0/+	0/+	0
Zaopatrzenie gminy w większą ilość pojemników na selektywną zbiórkę odpadów.	0/+	0/+	0	0	0	0/+	0/+	0	0	0
Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0
Program utylizacji wyrobów azbestowych.	+	+	+	0	0	0/+	+	0	0	0
CEL STRATEGICZNY: Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego oraz działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy										
Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych przy współpracy z innymi podmiotami czy grupami nieformalnymi.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Kontynuowanie cyklicznych wydarzeń organizowanych w gminie.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Wspieranie artystów i twórców ludowych.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych oraz poprawa dostępności do nowoczesnych technologii w szkołach.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Rozbudowa Domu Kultury i bibliotek.	0/-	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
Rozwój infrastruktury turystycznej, zwłaszcza małej architektury ukierunkowanej na turystykę rowerową oraz szlaków turystycznych pieszych i rowerowych	0	0	0/-	0/-	0	+/-	+	0/-	0/-	0
CEL STRATEGICZNY: Wspieranie aktywności lokalnej										

Propagowanie utworzenia Kół Gospodyń Wiejskich i współpracy mieszkańców.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Wzmocnienie współpracy społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej z ościennymi gminami oraz wśród różnych podmiotów działających w gminie.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności statutowej.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Wspieranie działalności jednostek OSP w gminie.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Działania na rzecz częstszego korzystania z partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zastosowano następujące oznaczenia:

(0) - brak oddziaływania;

(+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;

(+/-) - pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;

(-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;

(0/-) – w przypadku, gdy negatywne oddziaływanie będzie związane tylko z etapem realizacji inwestycji - prowadzenie prac budowlanych, będzie mieć krótkotrwały charakter i zaniknie wraz z zakończeniem tych prac.

Wrocław, 10.01.2022 r.

OŚWIADCZENIE

W związku z art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030, świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczam, że byłam pięciokrotnie członkiem zespołu autorów opracowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Arkadiusz Cieranowski